

Regin Jacobsen stjóri á Bakkafrost:

Sildaarbeiði verður neyvan á hvørjum tanga tey fyrstu árin

– Um nótabátarnir so høvdu fingið tvær krónur fyri kiloíð, so høvdu ikki siglt til tey ymsku plássini og landað sjattar. Teir missa ov nógv tíð á hendan hátt. Tað er nóg ringt at fáa ein sildabát, sum landar 500 tons á Fuglafirði at landa 200 tons hjá okkum. Virkini skulu verða so øgiliga stór, skulu tey kunna taka frá nótabátunum, sigur stjórin á Bakkafrost

Støðast norðhavssildin í føroyskum sjóvi, so skulu føroyingar ikki rokna við, at henda fer at geva so ovurhonds nógvar arbeidsplassar tey fyrstu árin. Tíðin er nóg broytt, frá at garnaskipini komu til lands við smáum nøgðum og til í dag, tá nótaskip eftir eini løtu hava 1000 tons í lastini. Besta árið hjá føroyingum nakrantíð, tá vit arbeiddu sild til matnað var í 1967. Tá vóru góð 16.000 tons flutt av landinum.

Vit hava tosað við Regin Jacobsen, stjóra á Bakkafrost. Bakkafrost er í dag einasta veruliga sildavirkið í landinum og mennir aftan fyri hetta virki eru teir, sum hava drúvastu royndirnar í nýggjari tíð at virka sild til matna.

Er nakar møguleiki fyri idag, at sildin fer at geva eins nógvar arbeidsplassar á landi, sum hon gjørdi í fímti og sekstíðunum?

– Sildin fer neyvan at geva tey heilt nógvu arbeidsplassini tey fyrstu árin. Tað eru tvær treytir, sum skulu uppfyllast fyri at sildin skal geva umfangit arbeid. Vit mugu hava møguleikan at taka móti stórum nøgðum fyri at tað skal vera áhugavert hjá nótabátunum. kemur ein nótabátur av feltinum á Fuglafirði við 500 tonsum. Tað er nóg ringt at fáa hann at sigla av Fuglafirði og á Runavík við 200 tonsum. Skuldi hann tildøms eisini latið 10 tons í Klaksvík, 20 tons á Sandi og eina minni nøgd onkra aðrastaðni, so hevði hann mist so nógv tíð, at sildakeyparar høvdu ikki fingið hann til hetta, um hann so lat tvær krónur fyri kiloíð. Manningarnar á nótaskipinum hugsa ørvísi, tíðin sum gongur at sigla til tey ymsku plássini kann verða orsök til at teir gerast ov seinir á feltið, sigur hann.

– Hugsa vit okkum, at vit skulu byggja nýggj virkir kring landið, sum eitt nú kunnu taka móti 200 tons-um ísenn, ella kanska umbyggja flakavirkir, so skulu hesa kunna taka ímóti so stórar nøgd, at hetta neyv-

an gerst veruleiki tey fyrstu árin. Menn mugu siggja um sildin verður støðug, áðrenn teir tora av vága figgjarliga. Eg rokni við, at sildin verður í Føroyum eina tíð, áðrenn vinnan á landi rættuliga leggja seg eftir at virka hana til matna, sigur Regin Jacobsen.

– Sildavinnan er ein vinna, sum er í stórar kapping. Hetta er ein bilig vøra og talan er um stórar nøgdir á marknaðinum. Tað vil siga, at ein er noyddur at gera fløgur og verða visur í at ein fær eina stóra nøgd íggjnum. Vit á Bakkafrost eru í tí hepnu støðu, at vit hava tað mesta her til at virka sild. Vit hava eisini kunna brúkt virkið til onnur endamálið. Hevði tað ikki verið, so hevði tað verið ógjørligt at havt eitt so stórt apparat standandi klárt til sild, sigur Regin Jacobsen.

tað feittasta og síðan gevst hon at eta. Nú eri eg so ungur, men mær er sagt, at í sildatíðini fyrr, tá plagdu teir at royna við gornum frá ólavsøkutíðini og út í oktober. Hetta komst av, at teir vistu, at tá kundi sildin brúkast, sigur hann.

– Koyrdu vit hesa sildina í tunnur, sum nótabátarnir nú fiska, so høvdu vit bert fingið skrapu burturur tí aftur, sigur hann.

– Ívamálið er, um vit kunnu brúka sildina til matna nú. Men vit fara at royna. Vit tóku royndir frá Finni Fríða mánadagin og vit hava roynt at flakaskorið hana. Tað ber til, men úrtøkan er lág, tí hon er so rak og fløkini hava sjálvandi eitt lágt fíttínnihald. Tey mugu nýstast til okkurt endamálið, har fíttínnihaldið skal vera lágt og

so er spurningurin, hvønn prís kunnu vit fáa. Tað vita vit ikki enn. Men aftaná Ólavsøku er munandi meira áhugavert at virka sildina til matna. Tá eru møguleikar at salta í tunnur, at heilfrysta og at skera til flak. Tá eru

møguleikar at gera fleiri ymskar úrdráttir úr sildini, sigur Regin Jacobsen.

– Vit saltaðu 150 tunnur av sild í februar mánað. Vit finga hana frá Finni Fríða, sum seinastu trý árin hevur roynt eftir sild um veturin.

hann royndi á Sandoyarbankanum. Henda sildin varð avhøvdað. Tað var ein góð vøra at selja, men hetta var eisini eitt annað slag av sild, sigur Regin Jacobsen.

jústinus

Dugir ikki til matna nú

– Henda sildin sum nótabátarnir fáa nú er ikki tann sama sum vit hava virkað fyrr í ár. Hetta er tann rættuliga norðhavssildin. Hon gýtir í norskt Barentshavinum í februar og er nú á veg vestureftir at eta seg feita. Sildin er kaldarak í løtuni. Eg havi hugt eftir sildini á Fuglafirði. Hon er long og kløn og full av reyðæti. Hon eitur fitina á seg rættuliga skjótt nú. Vit hava verið í samband við fleiri keyparar, sum vit hava selt sild til fyrr, men tað er ivasamt um tað ber til at gera nakað við sildina til teir keypararnar. Teir keypararnir nýta sildina til gløs og ymsk konserve. Sildin hjá teimum skal helst hava eitt ávíst fíttínnihald og verða fóst í tí. Tað er norðhavssildin ikki, sigur Regin Jacobsen.

– Um norðhavssildin kann brúkast at frysta til eystanlandini, tað veit eg ikki rættuliga at siga. Av tí at sildin eitur so nóg nú, so hevur hon fullan maga og tá hon verður tikin uppúr sjónum so er skjótt at hol kemur á. Tá er hon sera ring at arbeiða. Í juli er hon uppá

Nú kemur:

»Maðurin ið slapp at fara«

– nýggjur, føroyskur leikfilmur, sum Katrin Ottarsdóttir hevur skrivað og leikstjórnað

Ein fagran sólskinsdag í fjør summar regnaði av heitum himni í Vágshotni í Havn, og ein annan dag stóð Nólsoy Páll knappliga har niðri og trenaði (at vera standmynd), men var horvin líka knappliga dagin eftir. Eitt, sum fólk í bili kanska serliga minnst frá seinasta sumri, er allar tær ferðirnar, tey ikki sluppu at koyra tann vegin, tey høvdu ætlað sær, tí onkur stóð mitt á veginum við einum skelti í aðrari hondini og einum walkie-talkie í hinari og beindi bilar, prutl og bussar ymsar umvegir.

Orsøkin til alt hetta forstýrils – og meira afturat – var eitt filmslið, sum gjørdi upptøkur til ein nýggjan, føroyskan leikfilm eftir Katrin Ottarsdóttir. Hesin filmur er nú liðugt klipptur. Hann er uml. 60 minuttir til longdar og hevur heitið »Maðurin ið slapp at fara«. Heimsfrumsýningin verður í Havn leygdagin 6. mai.

Søgan

Filmurin er í stuttum ein sorgblíð og skemtilig nútíðarsøga um eini eldri hjún í Havn og tær neisur, ið kærleikans órannsakandi vegir vinna teimum. Tey hava livað eitt langt og harmonískt lív saman. Konan hevur hjúklad um mannin, og hann hevur aldri hugt at øðrum konufólki enn henni. Men so kemur tann unga, »vælútgjørd« Maria upp í leikin.

Konan fær frænir av, at maðurin er farin at renna eftir konufólki, men hon gerst hvørki óð ella kedd. Nei, hon heldur tvørturímóti, at hann bara skal sleppa at fara. Hann man fara at verða skjótur aftur í hennara trygga fangi.

Óg rætt hevur hon, men søgan fær tó eina heilt óvænnda vend.

Leikarar og filmslið

Leikararnir í filminum eru allir royndir sjónleikarar.

Maðurin, ið sleppur at fara, er Sverri Egholm. Konan, ið letur hann fara, er Adelborg Linklett, og tann unga dáman, ið hann sleppur at fara til, er svenska sjónleikar-kvinnan Anneli Aervast-Andersson. Hinir leikararnir í filminum eru Eyð Matras, Hilmar Joensen, Nora Bærntsen og Kári D. Petersen.

Myndirnar í filminum hevur Bøje Lomholdt tikið, og klippari er Jens Bidstrup, ið eisini klipti *Atlantic Rhapsody* á sinni. Teir føroyingar, ið hava starvast í filmsliðnum, eru Hans Petur Hansen, myndatøku-hjálparmaður, Jón McBirn-je og Bjarni Rubeksen, ljóð, Edward Fuglø, scenografi og búna, Jákup Eið, sminka. Gjørt tónleik til filmen hevur Heðin Meitil, ið áður hevur gjørt tónleik til filmar hjá Katrin.

Framleiðsla og stuðul
Skipað fyri upptøkunum og

framleiðsluni annars hava Hanne Høyberg, Henrik Ipsen, Poul Jákup Thomsen og Hugin Eide. Framleiðari er Herremagasinet Film & TV í Keypmannahavn. Filmurin hevur kostað uml. 2,5 mió. krónur at gera, og meginparturin av kostnaðinum er figgjaður av ymsum norðurlandskum films- og sjónvarpsgrunnum og -stovnum.

Føroyskir grunnar, stovnar og onnur, ið hava veitt figgjarligan stuðul, eru: Norðurlandahúsið í Føroyum, Mentanargrunnur Føroya Løgtings, Havnar Bio, Føroya Sparikassi, Jólamerkjagrunnurin, Sjónvarp Føroya, Fjølrit og Dansk-Færøsk Kulturfond.

Harumframt hava ein hópur av virkjum, stovnum og einstaklingum í Føroyum hjálpt og stuðlað filmsgerðini á ymsan hátt.

Sýningar

Frumsýningin av filminum »Maðurin ið slapp at fara« verður í Norðurlandahúsinum leygdagin 6. mai. Sýningin er almenn og atgongumerki verða at fáa við dyrnar.

Frá og sunnudegnum 7. mai verður filmurin sýndur í Havnar Bio.